

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.
Egészévre	12 „
Vidékre Negyedévre . . .	5 „
Egészévre	20 „

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

Felhívás.

Debrecen város III. kerületének szabadelvű választópolgárait tisztelettel kérjük, szíveskedjenek

képviselőjelölés

céljából vasárnap, folyó hó 8-án délelőtt 10 órakor a Frohner-szálloda nagytermében megjelenni.

Megbízásból:

Kerekes Géza. Rickl Antal.

ROSTA.

A jó pap holtig tanul, tartja a közmondás. De nem árt, ha ezt a nemzetek is megértik és követik.

Különösen a magyar nemzetre ráférne ugyancsak, ha felfogná a közmondás mélyebb értelmét. A saját ezeréves története szomorúan bizonyítja, hogy nálunk inkább az a másik közmondás igaz, mely szerint maga kárán tanul a magyar.

Ime a világtörténet egy óriási eseménye ismét nagy példát ad nekünk, kis nemzetnek.

A világ egyik legnagyobb hatalmassága az orosz. Micsoda cézári göggel indult ez a rettentő hatalom a kicsi japán ellen. És mégis megtörtént az a háborúk történetében páratlan eset, hogy az orosz eddig egyetlen egy győzelmet sem tudott aratni.

Ellenben a kicsi japán elfoglalta a megvihatatlan Port-Arthurt és ezer orosz tiszt és közel harmincezer orosz katona a hadifoglya.

A harcosok és sebesültek száma egyútt majdnem ötvenezer. Világesoda ez!

És megfejtése ennek a világesodának az, hogy a kicsi japán tanult, művelődött és ezzel legyőzte a nyers erőt.

Ebből tanuljon a magyar nemzet, melyet mindig azzal ijesztgetnek, hogy kicsi és csupa külső és belső ellenség közé ékelve él.

Tanulja meg a nemzet, hogy bátorság, műveltség akarat és nemzeti erő bármily nagy erőszakot legyőz.

* * *

A bécsiek, a kedves osztrák sógorok

Szenásy, Hoffmann és Társa

selyemáruháza

Budapest, IV. ker. Bécsi-utca 4. sz.

1905-iki

Báli idényre

majd kibujnak a bőrükből, úgy örülnek, hogy mi magyarok olyan kegyetlenül összevesztünk.

Híres és hagyományos a magyar pártoskodás. Egész történetünkön mint vörös fonál húzódik keresztül a pártos visszavonás. De annyira, mint most, még soha sem fajult el ez az ősi szenvedelmünk. Az ember megborad, hogy komoly férfiak kölcsönösen legazemberezik, lehazaárulózzák egymást, mert ellentétes politikai elveket vallanak.

Bécs pedig ujjong örömeiben. És hazai nemzetiségeink is felhasználják az alkalmat, hogy szítsák a gyűlölség tüzét.

Ugyan édes magyarom, nem volna elég ok a békésebb hangulatra már magában az, hogy a veszekedésünk olyan nagyon tetszik Bécsnek? . . .

* * *

Huj! huj! három a tánc! Már lengnek a zászlók, a legtöbb helyen már kikiáltották, vagy a mai napon kikiáltják a képviselőjelölteket és ellenjelölteket.

Elkeseredett küzdelem lesz nagyon sok kerületben. A szenvedélyek lángjai magasra csapkodnak. És terem a sok tüzes, csufondáros, személyeskedő kortesnóta.

A torkok berekednek, a fejek megsédülnek a fülsiketítő hadi zajban. De a tömördek kortesnóta mellé én is ajánlanék pár sor verset a tisztelt hazafiak figyelmébe. — Vörösmarty Szózatából való ez a pár sor, tisztelt magyarok:

A nagy világban e kívül
Nincsen számodra hely;
Áldjon, vagy verjen sors keze,
Itt élned, halnod kell!

Sic volo, sic jubeo.

Embereket elbolondítani, kivált a gyöngébbeket, ideig-óráig lehet. Ha nem látnánk mostan nagyban, hogy megy ez a mesterség, mégis tudnánk. A hit és a bizalom a lélek leggyöngédebb és legnemesebb indulatai között is talán az első. Megkerüléssel, ravaszsággal, mérész hazudozással összekuszálni, fonákjára fordítani minden szédelőnek mindennapi mestersége.

Am a természet rendjét megcsalni nem lehet. A mi fehér, az fehér, ha a

nany választék selyem- és gazekelmékben, Voile de laine, Popeline brillante.

Louisienne Soie 95 kr, 1.25, 1.90 Liberty

Süblinne minden színben 78 kr.

Dus választék arany-, ezüst- és fekete flitter-, valamint fratásie- ruhákban.

mintákat bérmentve szívesenküldünk.

legkörmonfontabb dialektika mondja is, hogy fekete, vagy szürke. Szintazonképpen az olaj és a víz nem alkalmas a vegyülésre, vagy a hogyan most mondják: a koalícióra. Ha egymásra öntik, az olaj fölülmarad. Ha összerázzák, semmire jó keverék lesz belőle. Az egymáshoz kényszerített részecskék azonban a nyugalom első pillanatától elkezdik a szétválás processzusát.

Hogyan képzelik tehát a koalíció emberei, hogy ezzel az ő összerázott, egymáshoz kényszerített választási programjukkal, vagy mivel, az országot állandóan félrevezethetik? Vagy ha sikerül is nekik vele valamicskét elérni, hogy ez hasznára lesz az országnak? Avagy ki ivott már olajos vizet, vagy vizes olajat? És ha ivott volna, ki mondhatja rá, hogy az jó volt?

A mit a disszidens—néppárti—Ugronpárti—negyvennyolcas—nemzeti párti—klerikál—konzervatív—liberális—demokrata választási koalíció tehát elérhet, az a természet törvényei szerint sem lehet több, mint pillanatnyi látsza a sikernek. Tehát szemfényvesztés. A meddig egyberázzák a vegyes programot, olyan, mintha valami új és különös folyadék támadna belőle. De a mint a választóknak kezdik beadni, minden egészséges érzékű ember gyomra fölkeveredik és nem veszi, nem veheti be.

A választásnak még csak az elején vagyunk és ime ez a természetes elundorodás máris sokfelé megkezdődött az országban. Száz jel van előttünk, hogy megkezdődött.

A választók nem képesek megérteni, milyen lelkiismerettel szavazhatnak a Kossuth-pártra, ha ők Deák művének hívei voltak egész életükben. És megfordítva nem. Vagy hogyan szavazzanak például Rakovszky Istvára vagy az ő embereire, ha a klerikálizmus se testüknek se lelküknek nem kel. Hogyan szeressék a tradíció szerint 67-es gróf Andrassy Gyulát és hogyan pl. Barábás Bélát egyszerre. Vagy Vázsonyit és Zichy Nándort. Ezekről már ugysem lehet beszélni jóideje.

Szenásy, Hoffman és Társa
selyemáruházában

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. szám.

Elismert legjobb és legszolidabb cég, hol a legszebb újdonságok mindig raktáron vannak.

A báli divatcikkek megtekintésére külön helyiség egész napon át villamosan van kivilágítva.

Pedig most a koalíció kebelében ezt csinálják. Még pedig nem is platonikus eszközökkel, hanem egyszerű erőszakkal. Hatalmi szóval már a mennyihatalmat az ellenzéki választók lelkiismeretén gyakorolni képesek.

Egy sorozat tény és panasz fekszik előttünk. Régi és liberális választók jajdulnak föl ellene, hogy a koalíció végrehajtó-bizottsága néppárti jelöltet köldött a nyakukra. Fölszóltak ellene a koalíciós központnál. de hiába. Ha valaki „ellenzékinek“ vallja magát, parirozzon. Szavazzon arra, a kit a koalíció küld. A lelkiismeret; a meggyőződés; a hazafias aggodalom; az semmi.

A másik oldalon néppárti emberek kapnak disszidens-liberális jelöltet, a kiról egészen bizonyosan tudják, hogy nem klerikális érzelmű. De még ennél is rosszabb az a hol régi 48-asok disszidens-hatvanhetest kapnak Andrassy Gyula gróf embereiből. Jól berendezett 48-as pártok adatnak át a vidéken szőröstől-bőröstől a disszidens uraknak, a kikkel most csinán kell bánni a központban, mivel sok a birtokuk és nagy az adherenciájuk. A mit ők kívánnak, Kossuth Ferenc is kénytelen megadni. Rakovszky, Apponyi, Szedér kényi meg szívesen adja. Szóval dominálnak a koalícióban és felül usznak mint az olaj a vizen.

A függetlenségi választó pedig eszi kezét-lábát, hogy mit csináljon? Hogyan szavazzon arra, a ki ellen szavazott talán háromszor is. És azt kérdezi, hogy hát ez legyen ama bizonyos koalíció, mely a szabadságot azon kezdi, hogy erőszakot tesz a választók lelkiismeretén és bizalmukkal visszaél. — Mentség és kifogás azonban nincs. A koalíciós központ így követeli. Sic volo sic jubeo. A választópolgárok lelkiismeretének tett engedmény fölbontaná a szent szövetséget, tehát nem adatik

senkinek. A kialakított, vagy kipaklizott jelöltre szavazni muszáj. A ki nem teszi az már eo ipso hazaáruló, tányérnyaló, megvehető ember, rongyember stb. Pedig a valóságban csak becsületes ember és jó hazafi.

Ime, így gubózik ki a dolgok igazi magva, mindjárt az elején. Ugyanazok az emberek, a kik teleszájjal ordítózák a szabad választást, guzsba kötik a választók lelkiismeretét. A kik lepiszkolnak és lehazaárulóznak mindenkit, a ki csak hü tud maradni régi jó meggyőződéséhez: azok a budapesti központból fémjelezve szállítják a választókerületekbe a kényszer-lelkiismeretet. A kik szolgálatkész lakájoknak piszkolják a szabadelvűpárt mellett kitartó köztisztviselőket és jegyzőket: ráparancsolnak az ellenzéki választóra, hogy nyíltan kifejezett jobb lelkiismerete ellen szavazzon. A kik naponkint a rágalom egész fertőjét öntik a szabadelvűpártra, hogy a központi pártbizottságban jelöli ki — noha mindig a választók kívánsága után indulva a legalkalmasabb jelöltet: azok kutyába se veszik, meg se kérdezik a maguk választóit, hanem a nyakukra küldik ezt vagy amazt.

Qui prodest? Találja ki mindenki, hogy ki fogja ebből a kényszerítésből a hasznot huzni? Mi csak azt tudjuk, hogy ki: nem. A 48-asok és szabad elvű érzületű választópolgárok semmi esetre!

Hiszen csinálják, ha el tudnak bánni a maguk embereivel. A kinek a lelkiismerete olyan rossz lábon áll, hogy így magára hagy parancsoltatni, az magának tulajdonítsa azt, a mit és a kit a nyakába kötnék. De hogy ugyanezek a központi urak azután azt vallják, sőt bögjék világgá, hogy ők a választási és lelkiismereti szabadság utolsó oszlopai, hát az már mégis sok egy kicsit a legjobb gyomornak is.

Az ellenzék meghasonlása.

A koalíciós ellenzék — mint több városból jelentik — már a képviselőjelölésnél meghasonlott önmagával, sőt sok helyen zajos veszekedés is fordult elő. Hogy ez be következik, azt minden józan politikus jóelőre tisztán látta. Bizonyára mindenki emlékszik még arra, hogy Apponyi a mérsékelt ellenzéken mennyire megférhetetlen volt Szilágyival, Pulszkyval, mert hiszen liberálisoknak a liberikálisokkal való együttmaradása épen olyan erkölcsi lehetetlenség, amint fizikailag lehetetlen az olajnak a vízzel való egyesülése. Apponyi épugy nem maradhat együtt a liberális Kossuthtal, mint nem fért meg a szintén liberális Szilágyival sem. Apponyi nagyon is világosan kimutatta, hogy mindig, mikor a megsemmisülés örvénye előtt áll, jól ért a nálánál erősebb elemekbe való kapaszkodáshoz. Bánffy bukásakor a nemzeti párt a megsemmisülés előtt állott: akkor Apponyi szerencsésen belekapaszkodott a szabadelvű pártba. Most hasonló veszély fenyegette Apponyit. Tamasztékot keres tehát a nálánál erősebb Kossuthéknál. Ez az Apponyi célja és semmi más. Ennek a legujabb, szerencsétlen fuzionak csak Kossuthék adják meg az árát

A politikai helyzet.

Saját tudósítónktól.

Budapest, jan. 7.

— Mi nem félünk a nemzetiségi mumustól — ezt hajtogatta az ellenzék, a mikor kormánypárti oldalról érvül azt hozták fel, hogy mi lesz, ha husz nemzetiségi képviselő a Házba kerül és a régi házszabályok alapján, az ellenzék vágta utakon, obstrukciót provokál. Nem félt pedig az ellenzék azért, mert azt hitte, hogy a szerbek is, a románok is passzivitásban maradnak. A dolog azonban másképp esett. A szerbek e hónap 7-én, a románok e hónap 10-én nagygyűlésre jönnek össze, a melyen kimondják, hogy kivesszük részüket a választási küzde-

A tekintetes ur.

Irta: Lipcsey Ádám.

Szabad-e, illik-e lehet-e eleven emberrel történetet írni? A közzokás azt tartja. be kell várni, míg fáradt szemét lehunyja s elmegy végső pihenésre a hős, vagy másfél méternyi mélyen a közönyánk ölébe. Akkor aztán lebet róla mesélni tücsköt-bogarat, nem ráncolja villámosan össze bozontos szemöldökét, nem huzgálja meg csontos, bütykös ujjával a krónikás diák fülét, rápirítván, hogy az sem ugy igaz ám, öcsém.

Isten látja lelkemet, már egynéhány esztendeje hordom a begyemben a tekintetes urat.

Ahogy véletlenül megismerkedtünk, egy keveset összeharatóztunk s aztán amit kézen-közön, ellenségtől, jóbaráttól, hálás discipulustól, irigy faluszájától morzsánkint fölesipegettem doigairól, róla; úgy szemérmérték szerint szükösen kiad egy darab krónikára valót

Azóta meg személyesen úgy elhuzódott mindentéle közalkalmatosságtól, mintha kemény, erős lelkében kimondotta s vasakaratával végre is hajtotta volna a zordon ítéletet: a világnak magára nézve holtá nyilvánítását.

Minden látszatos egyszerűsége mellett oly sokrétű alak és karakter a tekintetes ur, hogy az ember hirtelen nem tudja, melyik végén kezdje a száakra bontogatását.

Egyenes, szikár szál ember. Boltozatos koponyája, antik görög filozófusok hermáira

emlékeztet. Fehér, tömött szakállá mellett veri. Egészben tüköre, példája a testileg lelileg ép vénségnek.

Valamikor, a szomorú napokban került az alföldi rengeteg faluba elemi iskolai oktatónak. Nem igen keresték az atyafiak, van-e, nincs-e és minő a kvalifikációja? Az ábécé s a kétszerkettő bebifláztatására egészen célszerű férfiúnak találtatott a presbitérium által s mivelhogy nosztrász volt, kezére adatott száz-százhusz mezitlábos, közvetlen a mezőről berekesztett muzsafiaknak tudományos beavatása.

A tanító ur lassankint a tanítványaival párhuzamosan haladt, átment a gimnáziumba s mint professzor végkép megállapodott rangbeli személynek, tekintetes urnak.

Ez a cím benne fogalomma finomult. Mások is hallgattak ugyan erre a régi, tisztes tábla bírói titulusra, de úgy szíve szerint senkit se tisztelt meg oly igazán vele a diákság s utána a többi népség, mint éppen csak őt, a kiváltképpen való tekintetes urat.

Ezen a világon mindent, de mindent tudott. Akárki esett is ágyynak a tanári kollégiumból, bizvást kirendelték szupplensnek a tekintetes urat. Az volt felőle a közvélemény, hogy a kaldeus nyelvet épp oly rögtönös készséggel tudta volna ex cathedra prelegálni, mint a felsőbb mennyiségtan legbonyolultabb képleteit, üstökizasztó tan-tételeit.

Közben lelte a maga polgári magánéletét is. Megházasodott, gyermekei születek, azokat fölnevelte, férjhez adta, kenyér-

adó állásokban elhelyezte s mikor a hitestársa meghalt, az egész vagyonát felosztotta közöttük, magának nem tartván meg egyebet gyöngécske tanári fizetésénél,

Utóbb ezt is megsokalta, nyugdíjba ment. No már annál kevesebbet aztán, mint a mennyi egy szegény falusi kálvinista gimnázium professzorának a penziója, igazán nem kívánhat magának senki.

Az a hitvány szokása az embernek, hogy azt a felebarátját, a ki önkényt vagy önkénytelenül megfogyaatkozik földi javakban, arányosan lejjebb szállítja a közmebecsültetésnek lajtorjáján.

A tekintetes ur pedig, úgy tetszett, inkább föllendült. Mintha szárnyat bontott volna a közéletben, lerásván magánszemélyéről mindazt, a mi földi.

Akadtak mégis, a kiknek rövidlító szemében szálla volt az ő személye, közügyekben való csetlése-botlása s nagy ravaszul ki akarták reklamálni a törvényhatósági bizottság virilis tagjai közül.

A tekintetes ur aztán benyult a levelesládájá fenekére s előhalászta onnan a legtökéletesebb formában kiállított, annak nagyon rég kelt mérnöki diplomáját, melynek alapján törvényes joga volt az adója dupla beszámításához.

Nosza nyakon is csipték mindjárt a város érdemes atyái s mint hivatott szakembert beválasztották valamelyik ármentesítő és vízszabályozó társulatba.

Persze, hogy itt is nyomban a nyakába vette az egész társulat minden dolgát,

lemből és jelölteket állítanak. A románok programtervezete már meg is jelent. Tessek ezt a programot elolvasni. Ha ez a program megvalósulna, a magyar nemzeti államot soha kisegíteni nem lehetne. És a szocializmussal is kardoskodnak a románjaink csakhogy tullicitáljanak mindeneket. Szakavatottan ezt cselekszik majd a szerbek is. Mi történik tehát, ha mondjuk, a mi ilyen körülmények nem kizárt dolog, husz nemzetiségi képviselő kerül be a képviselőházba? Mi történik, ha a régi házszabály maradna érvénybe és a nemzetiségek megkezdénék az obstrukciót? Mit csinál majd akkor a szövetség ellenzék? Engedi-e a nemzetiségek garázdálkodását? Ugy-e, hogy ebben az esetben, ha egy ilyen obstrukciónak a letöréséről van szó, abban az esetben az erőszak számítana mint erőszak.

* * *

A választási mozgalom fővárosszerte megindult. A belvárosban Tisza István gróf kormányelnök lép fel és ma vasárnap mondja el programbeszédét. És erre az első lépésre Polonyi Géza, a ki pedig az egyedüli jelölt, a ki a legtöbb kilátással vehette volna fel a küzdelmet, bevonta választóit és Andrássy Gyula grófnak engedte át helyét. Ezek szerint a belvárosban simán folyik majd le a választás, mert Andrássy Gyula gróffal szemben a negyedik kerületben játszva győz Tisza. A második kerület mandátuma sem kétséges, Nyíri Sándor minisztert biztosra veszik. Az első kerületben Falk Miksa, a harmadik kerületben Vészi József győz. Az ötödik kerület mandátuma Sándor Pálé, a hetedik kerület Morzsányi Károlyé, a nyolcadik kerület Berzeviczy Alberté, a kilencedik és tizedik kerület Plósz Sándoré. Ezek szerint mozgalom csak a hatodik kerület mandátuma körül lesz, a hol Hieronymi Károly miniszter és Vázsonyi Vilmos állanak egymással szemközt; tekintve azonban, hogy a kültek is Hieronymi Károly mellett nyilatkozik. A miniszter győzelme biztosra vehető.

Ezek szerint a főváros kizárólag szabadvélpárti képviselőket küld a parlamentbe, közülök öt minisztert.

Választási mozgalmak.

Plósz Sándor jelölése. A székesfővárosi IX. kerületi szabadvélpárti polgárok vezérferfiái tegnap Springer Ferenc dr. elnökle alatt értekezletet tartottak és elhatározták, hogy a kerület szabadvélpárti polgárságát e hó 10. napjának d. u. 6 órájára a ferencvárosi polgári kör nagytermében alakuló és jelölt értekezletre hívják össze. Az értekezlet továbbá Springer Ferenc dr. indítványára aki előzőleg már ismételtelen kijelentette, hogy ezuttal a kerületben jelöltséget nem vállal, hanem minden erejét a három év előt kettészakadt szabadvélpárt egyesítésére és tömörítésére fordítja, — elhatározta azt is, hogy Plósz Sándor igazságügyminisztert fogja jelöltül ajánlani. Erre Tolnay Lajos vezetése alatt Bálint Sándor, Bókay Árpád dr. Földváry Imre, Saly Károly, Schwartz János, Springer Ferenc dr. és Veress Alajos tagokból álló küldöttség tisztelgett Plósz Sándor igazságügyminiszternél, aki az értekezlet óhajának közlése után kijelentette, hogy a mennyiben a kerület őt bizalmával megtisztelné, jelölését köszönettel fogadja.

Magyar-Igenben Werner Gyula ellen ugyancsak szabadvélpárti programmal felépett Moldoványi Gyula.

Kassán gróf Hadik Béla volt zemplémi főispán az ellenzék jelöltje. Szabadvélpárti programmal Münster Tivadar, volt polgármester lépett fel.

Jákóhalmán újból Okolicsányi Lászlót jelölték függetlenségi programmal.

Gyulán függetlenségi programmal K. Sriffert József gyulai földbirtokost jelölték.

Kiskun - Félégházán függetlenségi programmal Holló Lajos, kormánypárti programmal Czajlik Kálmán táblabíró lépett fel.

A szentlőrinci kerületben szabadvélpárti programmal gróf Korniss Károly romi birtokost jelölték.

A jézsáshegyi kerületben ellenzéki programmal Páris Gábor nyugalmazott főszolgabíró lép fel Szombathy György ellen, akinek Tuzsai Péter aradi ügyvéd személyében nemzetiségi ellenjelöltje is lesz.

Zomborban Drakulics Pál ellen az újvidéki Zasztava szerkesztője, Tomits Száva is fellép.

Szászkán Varju Pétert kandidálták függetlenségi programmal.

Szatmárott gróf Károlyi Gyula arról értesítette a függetlenségi pártot, hogy nem vállal jelöltséget. A párt vasárnap újból jelölt értekezletet tart, melyen Uray Gézát fogja jelölni.

Csáktornyan Wlassics Gyula holnap mondja a programbeszédet. Ellenjelöltje Telsiz Károly miniszteri tanácsos.

Nagymihályról írják: Gróf Hadik-Barkóczy Endre esütörtökön tartotta Nagymihályon a beszámolóját. Ebben foglalkozott a mult parlament történetével. A formasétsre — mondta — a kormány a parlament meddőségének megszüntetését állította első érvül. Ezzel azonban arra mutat, hogy a parlament augusztus végéig egymásután szavazott meg minden javaslatot. Ha Tisza megszerzi a költségvetést, azután egy kész házszabálytervezettel jön a Ház elé, akkor semmi baj nem történik. Az, aki mindent egy csapásra akar megszerezni, az mindent elront. Az adott helyzet a békés megoldás volt s a miniszterelnök rombolást teremtett igazságok helyett.

Utána Dudits János esperes, gróf Sztáray Sándor, gróf Andrássy Géza és gróf Andrássy Tivadar beszéltek.

Pápa. Az új párt péntek esti értekezletén Bánffy Dezső bárót jelölte, ki f. hó 12-én tartja programbeszédét.

Egyház és iskola

— **Tanári székfoglaló.** Tegnap délelőtt volt a főiskola disztermében Tóth Lajos dr. jogakadémiai tanár és Nyári Béla ev. ref. főgimnáziumi tanár székfoglalója nagy és előkelő közönség jelenlétében. A kollégiumi kántus éneke után Kiss Aron ev. ref. püspök nyitotta meg az ünnepélyt meghatározott szavakban és felkérte az új tanárokat székfoglaló értekezésük felolvasására. Ezután következett Tóth Lajos dr. értekező felolvasása. A „Vérség oltalmá”-ról szólott ez a nagytudományu, gazdag, jogismeretekre valló értekezés, a mi a mellett tanuskodott, hogy a kollégium nagy jogászt és jeles tanárt nyert Tóth Lajos dr.-ban, a ki külföldben sub auspiciis régis tudós. Nagy érdeklődéssel hallgatta a közönség Nyári Béla értekezését, a „Léghőri elektromosság”-ról. Ő benne is, mint a ki nem régen mint emnens került ki a budapesti Eötvös-kollégium-

egymaga végezvén el a teljes nagytekintetű „véleményező bizottság” összes kényes és bouyodalmas adatait.

Eszterdők multán, meglepetésképp egyhangu lelkesedéssel elhatározta a társulat, hogy szerzett érdemei, lankadatlan és értékes munkálkodása fejében rendes évi tiszteletdíjat fizet a tekintetes urnak. Ugy körülbelül háromannyit, mint a tanári penzió, a miből éldegélt.

Ebből aztán váratlanul nagy harag ke-rekededett. A tekintetes ur méltatlankodva kijelentette, hogy ő „nobile officium”-nak vélte az állást, azért fogadta el. A közgyűlés süsse meg a tiszteletdíját, ő ezennel lemond a bizottsági tagságról. Ugy tett, a mint mondá.

Politika szempontjából főfő-pecsovics hírből állott a tekintetes ur.

Egyike volt azoknak a mindinkább ritkuló, már-már végképp kivesző magyar mamutoknak, a kiket sajna, ma már nem igen lehet tipusszámba venni, mert alig szelleng egy kettő közöttünk.

Az édesapámat tudtam effélének. A ki aanyira vitte az elnyomatás korában a passziv rezisztenciát, hogy évszámra nem küldött a székbe, mert ott akcisos hust mértek. Letett ivásról, mert az mind az abszolút hatalom törvénytelen pénzforrásait táplálta.

A kiegyezés s még inkább a fuzió után ezekből lett a legrendületlenebb hive, aszlopa a fennálló törvényes rendnek.

A tekintetes ur is fölöttébb törvényes férő volt.

Rengeteg szélbali fészekben kevesedmagával hív zászlótartója a nemzetalkotó, országfejlesztő, gyakorlati magyar politikának.

Hogy, hogy nem, egyszer azelőtt 20—25 évvel a helybeli kaszinó éppen őt kérte föl a hagyományos március 15-iki ünnep alkalmi szónokának.

A tekintetes ur mondott is okos, szép, hazafias beszédet, melynek vezérlő gondolatát egy pár évtized multán törvénybe is iktatta a 48-as alkotások dicső emlékezetét megörökítő országgyűlés.

A tekintetes ur tudniillik oda vélekedett, hogy mivel ma már hál'istennek király, nemzet mind egyforma törvényes alapon áll, éppenséggel semmi értelme nincs a párisi, bécsi utánzatu március idusi társadalmi tüntetés ünneplésének, holott erre ott van április 11-ike, a nemzeti újjászülés törvénybe iktatásának évforduló dátuma.

Bezzeg kár volt a tekintetes urnak megelőznie a kort ezen a sajtó ponton.

Ha eddig is pecsovics volt, ezentul meg nyilvános hazaárulóvá lön előléptetve, a kinek tisztos, lengő, fehér szakállába a helyi prés minden borzas süvölvénye bele-törülgette probatio valami okából akadozó pennáját.

Kalandos rémhírek keltek szárnyra homályos, sőt éppen gyanus multja felől, hogy a németet szolgálta. Bach huszárkodott, nincs érteke a szabadságharc gyászos dicsőségei iránt.

Bezzeg akadt szájas, lelkes hazafi ele-gendő, aki személyesen elvérzett. Kápolná-

nál, Nagysarlónál, nem is szólván a branyiszkói hősök eyidőben igen népszerű és szapora légiója felől.

A tekintetes ur oda se hederített mind-ezen hiábavaló szószátyárkodásnak, ugyan a kisujját se mozdította meg, hogy orcapiritóan rájuk cáfoljon.

Jó sok idővel a hazaárulási kázus után történt, hogy az ország némi elkésett rőstelkedéssel kezdte komolyan számba szedni, hogy ki is él hát még az ő nagyszerű hősköltevényének igazi vitézi közül?

Igy akadt rá az országos komosszió a tekintetes urra, a kiről aztán hitelesen megállapították, hogy a szabadságharcot, mint honvéd tüzérőrnagy harcolta becsülettel, di csőséggel végig.

Ezentul aztán helyben is kevesebb szó esett a tekintetes ur hazaáruló mivolta felől.

Végképp nem vallották, igaz, rendes magyar hazafinak, de mégis elnézték mame-lukságát annak a nem fitogtatott, régi rozsdás pléhgallérnak a kedvéért.

Ilyen furesa legény volt hát a tekintetes ur. Volt . . . dehogya is volt, ma is változatlanul ilyen bizonyára, mert hál'istennek javában él, meghuzódván valamelyik fiánál, ahol pajkos unokák vetnek tisztos, szép öregségének alkonyáraédes, meleg verőfényt.

ból, szintén kiváló tehetséget nyert főiskolánk. Az értekezések után az akadémiai Tanácskar részéről *Ozory István dr.* akadémiai igazgató üdvözölte meleg szavakban *Tóth Lajos dr.* Nyári Bélet pedig *Karai Sándor ev. ref. főgimnáziumi igazgató* hazafias, lendületes beszédben köszöntötte. Ezzel véget ért a két új tanár ünnepélyes felavatása és elfoglalták azokat a székeket, a melyeket hosszú időn keresztül nagy tisztességgel és gyümölcsöző munkásságukkal viseltek *Karsay István dr.* és *K. Kiss József* tanárok, kik nyugugalomba vonultak.

Napi hírek.

— **József királyi herceg állapota.** Fiumei tudósítók jelentése szerint József királyi herceg állapotában nem állott be változás, amennyiben változás van, csak javulásról lehet szó.

— **Rákos őrnagy szerencsétlensége.** Súlyos szerencsétlenség történt tegnap este, kevéssel 7 óra után a Piac utca 71 szám alatti Schvare házában. E ház első emeletén lakik Machek honvéd őrnagy, akinél tegnap este Rákos Ernő őrnagy a kit nem rég helyezték Budapestről Debrecenbe, látogatást akart tenni. A lépcsőházban közvetlen az emeleti följáró mellett van a pince lejárata és Rákos őrnagy alig lépett a lépcsőházba megcsuszott és leesett a pincébe, ahol velőtrázó jalkiáltással eszméletlenül terült el. A kiáltásra figyelmeztetés lett lakók lerohantak az emeletről, a pincébe, hol megtalálták a súlyosan megsérült őrnagyot. A házában lakó Dr. Gáspár Géza résziesítette első segélyben, a szerencsétlen őrnagyot, aki agyrázkódást és koponyarepedést szenvedett. A honvéd laktanýából azonnal hordágyat küldtek a Schvare házába, s az eszméletlen őrnagyot lakására szállították, hol élet és halál között lebeg. A köztisztviselőben álló őrnagy szerencsétlensége város szerte nagy részvétet kelt.

— **Istentisztelet.** Holnap délelőtt 9 órakor az ev. ref. istentiszteletek a következő sorrendben tartanak: a nagytemplomban Szele György lelkész, a kistemplomban Biró Ferenc segédlelkész, az újtemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, az ispotályban Uray Sándor püspöki segédlelkész, a csapókertben Kovács János népiskolai felügyelő, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a homokkertben egy hittanhallgató. Az összes templomokban az adakozások ezen a vasárnapon az egyház javára történnek.

Az istentiszteletek sorrendje a róm. kath. templomban: Vasárnap jan. 8-án d. e. 6 órakor miséznek Szabó István, 7 órakor Kappel József, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. növendékek részére, 9 órakor az ünnepélyes nagymiséét dr. Wolafka Nándor v. püspök prépost, plébános mondja segédlettel, nagymisé után Kappel József prédikál, háromnegyed 11-kor a Svetits-zárda növendékei s az elemi iskolások jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond, fél 12 órakor miséznek Mellan István. Délután fél 3-kor dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános keresztény tanítást tart, 3 órakor Iyánia utánna Rózsafüzér. 5 órakor Jézus Sz. Szive társulatának hónapos ájtatosságát végzi dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános, sz. beszéd körmenettel és Iyániával.

Az ágost. hitv. evang. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentisztelet Marteny Lajos főesperes végzi.

— **A százados Csokonai-ünnep és a képviselőválasztás.** Bizonyos, hogy a százados Csokonai-émlékünnepre zavarólag hat az országos képviselőválasztás, a mely-

nek legizgalmasabb napjai éppen az emlék-ünnep tájára, január végére esnek. A rendező-bizottság azonban a százados emlék-ünnepet semmiképen sem tartja elhalasztásának, de hogy legalább a debreceni képviselőválasztás teijesen meg ne rontsa a százados ünnepet, a rendező bizottság beadványt intézett a központi választmányhoz. E beadványban azt kéri, hogy a központi választmány tegye a képviselőválasztást lehetőleg a százados emlék-ünnep előtti időre, tehát január 26. vagy 27-re, hogy mire az országos emlék-ünnep megkezdődik, f. é. január 28-ra, az izgalmak elsimuljanak és Debrecennek kicsinyje-nagyja méltó ünnepi hangulattal hódolhasson Csokonai szellemének.

— **Az izraelita hitközségi tagok figyelmébe.** Felhívás. Az alapszabályok 14 pontja értelmében a folyó 1905. é. érvényes választói névjegyzéket, még f. é. január hó folyamán kell összeállítani, emelől fogva felhívatakn mindazon t. hitközségi tagok, kik 1904 június 30-ig esedékes kultuszadóval, vagy templomi adománnyal hátralékban vannak, hogy ezen hátralékaikat legkésőbb f. hó 15-ig kiegyenlíteni sziveskedjenek mert ellenesetben a választói névjegyzékbe felvehetők nem lesznek. Debrecen, 1904. január 6. A debreceni izr. hitközség előljárósága.

— **Beiratások a kolozsvári egyetemen.** Köztudomásu, hogy a politikai zavarokra való tekintettel, a kolozsvári egyetemen a mult hónap első felében egészen váratlanul beszüntették az előadásokat és a felpezsdült vérü ifjúságot hazaküldték pihenni és leihülni. Azt is rebesgették, hogy miután a könnyenhevülő egyetemi ifjúság csoportja sok galibát tud csinálni a kormánypartii képviselőjelölt urak számításában, — az egyetem kapui március első napjáig zárva maradnak. Ugy látszik azonban, hogy a különböző helyekre tévedt egyetemi polgárok külön-külön nagyobb zavart idéznek elő szűkebb hazájukban, mint az egyetemek székhelyein. Eppen azért a kormány részéről jóváhagyott intézkedés folytán Kolozsvárott a beiratkozások 1905. évi január hó 23-án kezdődnek s ugyanezen hó 28-ig bezárólag tartanak.

— **A m. á. v. altiszti kör elnöksége** felkéri a kör rendes tagjait, hogy f. hó 10-én kedden este 6 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésen tekintettel több rendbeli fontos és mulasztást nem tűrő ügyek elintézésére, minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

— **Értesítés.** A debreceni izr. hitközség 140.000 koronás törlesztéses kölcsöne részkötvényeinek 8-ik törlesztési kisorsolása Lestyán Adorján kir. közjegyző ur közbejöttével megtartatván, ez alkalommal a 32, 163, 317, 319, 333, 348, 363, 394, 420, 428, 435, 436, 469, 521, 526, 535, 559, 567, 579, 606, 617, 626, 629, 642, 643, 648, 653, 656, 659, 666, 670, 679, 681, 688, 692, számú részkötvények kisorsoltattak. — A kisorsolt részkötvények 1905. évi február hó 1-től kezdve, az esedékessé vált 16 számú szelvények pedig 1905. január hó 1-től kezdve Fenyő Sándor hitközségi pénztáros urnál beválthatók. Debrecen, 1904. december 28. A debreceni izr. hitközség előljárósága.

— **A Munkácsy hangverseny.** Munkácsy János hegedűművész és P. Nagy Zoltán tanár, zongoraművész mai hangversenyének műsora a következő: 1. Ballada és polonaise. Wieuxtemps H. Munkácsy János. 2. Polonaise op. 44. Chopin F. P. Nagy Zoltán. 3. Romane op. 50. Beethoven L. Munkácsy János. 4. Papillons Rosenthal M. P. Nagy Zoltán. 5. Airs Hongroise Ernst H. W. Munkácsy János, Kezdeté este 8 órakor.

— **A H.-Szoboszlói mandátum.** A hajduszoboszlói függetlenségi és 48-as Kossuth-párt intéző bizottsága e hó 8-án jelölő gyűlést tart. Ujabbán ugyanis az a hír terjedt el, hogy Kovács Gyula a hajduszoboszlói kerület eddigi képviselője nem fog fellépni, hanem helyette Polónyi Gézára vár

a mandátum. Ez a hír mint értesülünk tévedésen alapszik, mert Polónyi nem szándékozik Hajduszoboszlón fellépni.

— **Képviselők beszámolója.** Debrecen város I. és II. kerületének volt országgyűlési képviselői Thaly Kálmán és Dr. Bakonyi Samu ma délelőtt 10 órakor a Bika nagytermében beszámolót tartanak. A képviselők tegnap este érkeztek Debrecenbe, Rákosi Viktor h.-nánási és Dr. Pap Zoltán tiszalöki képviselők társaságában. Kik ugyancsak ma tartják beszámolójukat kerületükben.

— **Erkölcstelen merénylet.** Tegnap délelőtt Taresay Bálint csapókeret 1-ső járás 77. sz. alatti lakos panaszt emelt a csendőrségen, Beregi Pál csapó-kerti csősz ellen, akit azzal vádol, hogy 7 éves Juliska nevű kis leánya ellen már több ízben erkölcstelen merényletet követett el. Az állatias ember aljas cselekedetét, a kis leány édes anyja vette észre, ki gyermekének gyakori panaszaival által lett figyelmeztetés. Ennek alapján tegnap délelőtt meg is tették a feljelentést ellene a szülők, akiket a felfedezéstől való félelmében Beregi agyonlövésével fenyegett, abban az esetben, ha bárkinek is említett mernek tenni a dologról. Az alávaló embert, miután a bűnösségéről hiteles adatok vannak, a csendőrség tegnap este letartóztatta.

— **A Székely Társaság kérelme.** Az agilis és a székely érdekekért oly sokat dolgozó debreceni Székely Társaság szép-hangu kérvényt intézett a helybeli bankokhoz és pénzintézetekhez, melyektől kéri, hogy részesítsék a Társaságot rendes évi segélyben s ezáltal tegyék lehetővé, hogy a szegény, árva székely leányokat neveltethesse a Társaság, az árva fiukat pedig kezeskedelmi és ipari pályára készíthesse elő. A humánus kérés elől a pénzintézetek bizonyára nem fognak elzárkózni akkor, mikor a magyarság végvárának, a dicső székelységnek érdekében fordulnak hozzájuk segélyért.

— **A hajduböszörményi ref. templom égése.** Tegnap délelőtt H.-Böszörményből távirat érkezett Rásó Gyula alispánhoz hogy az ottani Kossuth utcán levő ősrégi református templom, eddig ismeretlen okból kigyuladt. Az alispán a távirat vétele után, tekintve a tűznek nagy mérvűségét, azonnal felszólította a debreceni tűzörséget, hogy a nagyobb veszedelem elhárítása végett rögtön vonuljon ki a tűzoltóság Böszörménybe. — Mire az Publik Ernő főparancsnok vezetése alatt teljes készütséggel ki is ment a déli vonattal. A tűz a torony keleti részében levő kéménytől eredt. Ugyanis tegnap reggel a kéményt kiegészítették és egy szikra valahol a torony belsejébe hatolt, ott a szarufák meggyultak. A tűz felfelé hatolt egész a szélvitorláig. Mire a debreceni tűzörség odaért, a torony alján az ottani tűzörség valamennyire esőkentette a tüzet, de a felsőbb részekkel felszerelés hiányában nem boldogultak. A debreceni tűzoltóság azonnal munkához látott és kitűnő felszerelésének segítségével felhatolt a legfelső részéig a toronyra. Derék tűzoltóink négy órai megfeszített, óriási munka után tudták a tüzet lokalizálni és eloltani. Az oltási munkálatokat roppantul megnehezítette, hogy a bádofedel alatt levő külső deszkákat egész terjedelmében, sőt a külső részei is égtek. A toronytűzet felülről lefelé oltották. A kár meghaladja a 10 ezer koronát.

— **A büntügyi osztály mult évi ügyforgalma.** A január 1-én végbement osztály átadásnál kitűnt, hogy a rendőrség büntügyi osztálya a mult évben Jeney Miklós kapitány vezetése alatt derekas munkát végzett. Az év végéig 1683 büntügy, 51 bűnjel, 3847

közigazgatási és 4097 kihágási ügydarab intéztetett el. A bünygyi nyomozásokra előirányzott 650 koronából 444 kor. 45 fillért adtak ki. Az évi rabélemezési költségből megtérült 462 kor. 17 fillér. Az év folyamán 969 korona 69 fillér talált pénzt kezelte bünygyi osztály, melyből jogosult tulajdonosoknak 631 korona 10 fillért kiadott. Büntetések elkobzott, vagy gazdátlan jószágok értékesítéséből befolyt 11 661 korona 08 fillér. Ebből az állampénztárba 52.21 korona 28 fillér, a városi házi pénztárba 55.24 korona 52 fillér, különböző költségekbe 25 korona fizettetett be. Egyébb összegekkel együtt a bünygyi osztály pénzforgalma 15.339 korona 49 fillér volt.

Gondos anyák figyelmébe. A gyermekbetegségek ellen való legjobb védekezés az, ha gyermekeinket erőssé, edzetté és a ragályos betegségekkel szemben ellentálló képessé tesszük. Az angol gyermek halandóság azért sokkal alacsonyabb, mint a miénk, mert a fent elmondottakra ott kiváló gond fordítottak s nincs család, hol a gyermekek a hideg évszak alatt ne fogyasztanak a csukamájolajat, — mert e szer az, mely óriási nagy táperejénél fogva kiváló eredményeket idéz elő. Igaz, hogy a gyermekek nem szívesen vették be a szert, de mióta a Zoltán-féle csukamáj olaj forgalomba jött, azóta minden kifogás elesik s e kiváló szer elterjedése oly nagy, hogy kevés családnál hiányzik s minden gyógyszerárban kapható.

Galiciai illetőségű betegek a magyar kórházakban. A belügyminiszter, a kórházak igazgatóságaihoz rendeletet intézett a galiciai betegeknek a magyar kórházakban való ápoltatása tárgyában. E szerint a Galiciából érkezett s itt megbetegedett egyéneket, akik budapesti, vagy más magyarországi kórházba kívánják fölvetetni, a jelentkezéskor a legszigorubb vizsgálat alá kell kényszeríteni, arra nézve, hogy az állapotához megköveteli-e azt, hogy azonnal kórházba helyezték őket, valamint az iránt, hogy az ápolás költségeit képesek-e egészben, vagy legalább részben megtéríteni a náluk levő pénzből. Ha a beteg állapota olyan, hogy nem szükséges az azonnal való fölvetél s az ápolás költségére nem fordítható semmi a nála levő pénzből, akkor a fölvetelt meg kell tagadni s az illetőt a Galiciába való visszatérésre utasítani. Hangsúlyozza azonban a belügyminiszter, hogy ennél az eljárásnál az emberiség határán túlmenni nem szabad.

Hirdetmény. A hadkötelesek összeírása alkalmával megállapított, hogy az alább felsorolt egyének mindeddig nem jelentkeztek, tehát ezek mint teljesen ismeretlen hadkötelesek tartatnak nyilván s felalálásuk esetén, — ha elmaradásukat elfogadható indokokkal igazolni nem tudják, — a védtörvény 35. §. alapján szigoruan meg fognak büntetenni. Ennélfogva felkértemek első sorban a szülők és keresztszülők, tovább a rokonok és a közönséget, hogy ha ezen hadkötelesek hollétéről, avagy esetleges elhalalozásáról tudomással bírnának, azt a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városház em. 19. sz.) bejelenteni, szíveskedjenek. Balázs János, anyja Agnes. Bányai Aladár, anyja Paulina. Burai Sándor, anyja Julianna. Czégény József, szülei Sándor, Bodnár Ilona. Kovács Károly, szülei Mihály, Győri Julianna. Kovács Sándor, szülei Sándor, Végh Julianna. Nagy István, anyja Julianna. Novák László, szülei János, Beke Zsuzsanna. Tóth János. anyja Sára. Floszmann Hugó Géza, szülei Gusztáv, Müller Mária, Hajas József, anyja Veron. Juhász Gyula, anyja Mária. Kovács Ferenc, anyja, Zsuzsanna. Kufcsák István Gyula, anyja Julianna. Répási Mihály, anyja Veron. Szilágyi Mihály, anyja Erzsébet. Vinkler János, szülei János, Horváth Mária. Vissák Kálmán, szülei Kálmán, Nagy Anna Frid Jenő, szülei Mór, Seward Mari. Friedmann Tóbiás, szülei Bernáth, Feldmann Záli. Jászinger Samu, szülei József, Braun Pepi. Krausz Jakab, Regina. Löveinfeld Adolf,

szülei Viktor, Jelinek Mária. Szücs Imre, anyja Mária. Nagy József, szülei Imre, Kiss Mária. Pollák Zoltán, szülei Salamon, Linner Katni. Veres Gusztáv, szülei József, Reiner Mária.

x Választási zászlók. A közeledő képviselő választás alkalmából ajánljuk a Boeckay zászlógyár hirdetését mai számunkban a közönség figyelmébe.

x LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészet és fényképnagyítás műterme Piacutca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirkatban

Az Arany Bika kávéházban minden este előnyezve

Rövid használat után nélkülözhetetlen Igen alkalmas utazásoknál.
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva.
Bizonyítvány kelt Bécsben 1887. jul 30-án

Kalodont

nelkülözhetetlen fogtisztító szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fenntartásánál nem nélkülözhető fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek járhatók el az által. Ennél sikeresebbnek bizonyult a „Kalodont” mely az antiszeptikus hatása a fogaknál szükséges mechanikailag kitűnően bevált.

Mulatságok.

Hentesek és mészárosok bálja. A farsangi mulatságok hosszú sorozatát, a hentes- és mészáros ifjak nyitották meg tegnap esti kitűnően sikerült báljával. A valószínű pálmaverővé varázsolt Bika-disztermében régen láttunk annyi szép leányt és aszszonyt együtt, mint tegnap este, a kik kivilágos-kiviradtig járták a legszebb táncokat. A négyest 160 pár táncolta Kiss Béla zenekarának hangja mellett.

A debreceni csizmadia ifjak 1905. január 28-án szombaton a Korona vendéglő e célra külön díszített tánctermében zártkörű jótékonycélu táncvigalmat rendeznek. Kezdeté este 7 órakor.

A debreceni Iparos-kör 1905. február hó 5-én vasárnap az „Arany-Bika” szálloda disztermében saját pénztára és könyvtára javára zártkörű táncestélyt rendez. Beléptidij személyenként 2 kor. Család-jegy 3 személyre 4 kor. Kezdeté este 8 órakor.

SZINHÁZ.

MÜSOR.

Vasárnap délután, Tékozló. Színmű. Este, először. Berndt Róza. Színmű. Hétfőn, Hajduk hadnagya. Operett. Kedden, Casanova. Operett. Szerdán, Heidelbergi diákélet. Színmű. Csütörtökön, Bernd Róza. Színmű. Pénteken, Drótostót. Operett. Szombaton, Az emingrás. Színmű. Vasárnap d. u. Lőcsei fehér asszony. Énekes történeti színmű. Este először János vitéz. Daljáték.

*** Színészek.** A mult héten lapunk egyik számában erős kritika tárgyává tettük a budapesti Vigszínház egyik erkölestelen darabjának a *Színészeknek* vidékre való kihurcolását. Akkor azt hittük, hogy Makó Lajos szingazgató már önmaga iránti becsülésből sem akarja azt a szennyes darabot a debreceni közönségnek feltálatni. De tévedtünk. Makó megszerezte a *Színészek* előadási jogát és azt még e hónapban be akarta mutatni. Azonban a mi felszólalá-

sunk arra indította a színház felügyelő tanácsnokot, hogy a darab előlévasása után előterjesztést tett a polgármesternek a darab előadásának betiltása iránt. A jó izlésű színház felügyelő kifogásolta a szindarab szokatlan Triviális hangja mellett, annak erkölestelen alapeszínjét, mely a vidéki színészet helyzetét és viszonyait oly modorban tárgyalja, hogy a színészet kulturális hivatását a leggyalázatosabb módon lesüllyeszti. Lehet, hogy a Lőköd-tószegi ripacs szintársulatnál olyan viszonyok uralkodhatnak, amiket a színészek tárgyal, de a gazdaságokat és erkölestelenségeket általánosítani és azt az egész vidéki színészetre vonatkoztatni nem szabad.

*** Görög rabszolga.** A tegnapi Görög rabszolga előadás nem maradt mögötte a mult hetinek. Rózsa Lili s Mezei tegnap is kivitték részüket a tapsokból. De a második felvonásbeli táncjelenet valóban számalmas volt. Három karleány követett el égbe kiáltó merényletet a jó izlés ellen, amikor a zene hangjaira emelgetni próbálták lábukat, ami sehogy sem sikerült nekik. Vagy szerződtesen az igazgatóság néhány táncosnót, vagy kimélje meg a közönséget ilyen otromba medvetáncoltatósktól.

TAVIRATOK.

Tisza gróf ugrai nyílt levele.

Budapest, január 7. A miniszterelnök nyílt levélben bucsuzik ugrai választóitól. Sajnálattal kijelenti, hogy az ugrai kerületben nem lép fel. — A budapesti IV. kerület hívásának enged, mert ott olyan helyre kell állania, ahol a pártnak szolgálatot vél tehetni. — Kijelenti a nyílt levélben, hogy a nemzetnek a mostani választási harcban kell döntenie a fölött, hogy a parlamentáris unió testnélküli ájulásra továbbra is elítéltessek, avagy a választók a munkaképes parlamentarizmus regenerálását óhajtják.

Andrássy Gyula gróf elfogadta Tiszával szemben a jelölést.

A japán-orosz háboru.

Érdekes fejtegetéseket olvasni a tervezett harmadik orosz hajóhadról a porosz hadügyminisztérium hivatalos lapjában a *Militär Wochenblatt*-ban. A nevezett ujság nem hisz a harmadik orosz hajóhad elküldésének lehetőségében és ennek kapcsán ezeket mondja: A még nem kész „Slava” kivételével nincs egyetlen teljesen értékes előosztályu hajója Oroszországnak, amely egy harmadik kelet-ázsiai hajóhad összeállításának rendelkezésére állna. Az e célra elsősorban rendelkezésre álló parti páncélosok csak igen kis szénmennyeség befogadására alkalmasak. Teljes a hiány a gyors cirkálóhajókban is. A harmadik hajóhad összeállításának nagy nehézsége azonban nem annyira a hajók készületlen állapotában rejlik, mint inkább a gépészszemélyzet hiányában. E tekintetben a szaklap hivatkozik egy orosz tengerésztszítnek a Novoje Wremja-ban közölt kritikájára, amely egyenesen lesújtó. A Rosztdesztyvenszky tengernagy parancsnoksága alatt álló második hajóhad részére is csak a legnagyobb fáradsággal tudták összeszedni a szükséges gépésztszítteket és gépészeket s a torpedóhajók bonyolult gépezetét kénytelenek voltak egész fiatal emberekre bízni, akik hogy alighogy elvégezték a tengerészeti iskolát és gyakorlati képzettségük nincs vagy csak igen kevés. Hogy a felsőbb gépészszemélyzet

létszámát kiegészítsék, kénytelenek voltak számos szárazföldi mérnököt igénybe venni akik soha életükben nem láttak hajógépezetet. Végül a fűtők és a legénységek állományának háromnegyed része rekrutákból áll és csak egynegyed részük úgy ahogy kiképzett ember, mert a tengerészeti minisztérium iskolái nagyon visszamaradnak a gyakorlati követelmények teljesítése mögött. A harmadik hajóhadnak száznolevan gépésztisztre van szüksége, akiknek teljesen ismerniök kell a modern hajógépezetek minden szerkezetét. De hol talál ilyeneket az orosz hadvezetőség? Szóval: az oroszok háboruszkodása nem sok reménnyel biztat.

Port-Artur, jan. 7. (Reuter.) Az orosz 5, 13, 14, 15 és 16. lövészezred, összesen 186 tiszt és 5451 főnyi legénység ma elhagyta Port-Arturt, hogy japán fogságba menjen.

Párizs, jan. 7. Az itt élő japánok Port-Artur bevétele alkalmából lakomát rendeztek, a melyen Motono japán követ is résztvett a követség személyzetével. Pohárköszöntők is hangzottak el, a melyekben a mikádót s az erősség bevételét ünnepelték.

Szocialista jelölések.

Budapest, január 7. A szocialista párt 156 kerületben állít fel jelöltet.

Két kereskedelmi hajó elsüllyedése.

Hamburg, jan. 7. Néhány nap óta teljesen nyoma veszett, két kereskedelmi hajónak. Valószínűnek tartják, hogy a két hajót a tengeren nagyobb vihar érte útjában, mely elpusztította.

Zsidók bevándorlása.

Ottawa, január 7. Laurier miniszterelnök levelet kapott, a montreali polgármestertől, amelyben az állami közbenjárást kér a vagyontalan orosz zsidók mindinkább szaporodó bevándorlásának megakadályozására. A múlt hetekben ezer vagyontalan zsidó érkezett Montrealba.

Syveton rejtélyes halála.

Páris, január 7. Syveton francia képviselő hirtelen halála miatti harmadik nyomozást is befejezték, miután a kiderített vádak teljesen alaptalanoknak bizonyultak. Szakértő orvosok véleménye szerint a képviselő halálát gázmérgezés idézte elő.

A német kereskedelmi szerződések.

Berlin, január 7. A német kereskedelmi szerződések ügyében, az érdemleges tárgyalásokat megkezdték.

Szerencsétlenség egy londoni színházban.

London, jan. 7. Az új koloszeumban forgatható színpadon löversenyt mutattak be, mely alkalommal egy lovas, lovával, oly szerencsétlenül zuhant le a színpadról a zenekarba, hogy rögtön szörnyet halt. A közönségben a szerencsétlenség óriási izgalmat keltett. Mindenki eszeveszetten menekült kifelé a színházból. A tolongás közben számosan megsérültek.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, január 7.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngé Lanya iránzat mellett 8000 méter-mázsa került forgalomba 10-20 fillérral olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs 10 fillérral olcsóbb. — Idő: derült.

Buza áprilisra	19.80-82.
" októberre	1738.-34.
Rosz áprilisra	15.50-52.
" októberre	14.12-08.
Zab áprilisra	12.20-24.
" októberre	12.34-36.
Tengeri májusra	14.88-90.
Repce májusra	28.40-60.

Nyiltter.

Mérnöki irodánkat

Piac utca 58 szám.

Bank-palota, I. lépcső II. emelet 28. szám alatt

Nyitottuk meg.

Sipos és Szász

okl. mérnökök.

Saját magát károsítja aki szőlőoltvány-szükségletét nem fedezi a

Küküllömenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, Erdély. A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

HIRDETESEK

jutányos árban

„felvétetnek“

a Szabadság
kiadóhivatalában.

Telefon 275.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

jegygyel

legjobb, legkládósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyáráskodás ellen gyors és biztos hatásúak Egger mellpasztillái az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek, Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László. Dr. Rothschnek V. Emil, Szilc Ferenc, Tóth Béla gyógyszerházában.

Allami, megyei-

és

városi
tisztviselők!

Aki ezen körökből szabad ideje egy kis részének feláldozásával

számmottevő mellékkeresetet akar magának biztosítani, közölje címe állása és kora megjelölésével „Mellékkereset 9350“ sz. a. **Schwarz József** központi hirdető irodájához.

Budapest, V. Marokkai-utca 4.

Gazdák figyelmébe.

Manhattan nélkül Manhattan porral

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlaltani aki tehenei és kecskéitől több és jobbminőségű tejet akar akkor és igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

lápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megterül 100 kg. 50. kor., kg. 26 kor. Egy 5 kiűs próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bérmentve utánvétté hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: **Manhattan Electrophor**
Vállalat Budapest. VIII., Aggteleki-utca 15

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacskok)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben fejlebb becsüendőek: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál leg-több eredménnyel használhatván, gyengéden hashaj-tók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekeres amely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor., előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldettik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan

Neustein Fülöp hashajtó labdacskot. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót“ és Neustein Fülöp gyógyszerész“ aláírással van ellátva A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

Szent Lipóthoz“ címzett gyógyszer-tára, Bécs, Plankeng. 6, **Kapható:** Debrecen: Balázs Ö. Füleki P. Mihalovics J., Murakózy L., Dr. Rothschnek, Tót B. Gyógyszerész u. r. knál.

Minden háziasszony büszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta kávénak

egyetlen háztartásban sem volna szabad többé hiányoznia a kávéital készítésénél.

Csak az eredeti csomagokat kérjük a „KATHREINER“ névvel.

Unv. 1b 1905

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki a nyavalyatörés, görcs, és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a hattyu szabad gyógyszerárban.

Az ondódon 10 és fél hold föld és a Széchenyi kertben egy lakással ellátott kert eladó.

Ertekezhetni Dr. Megyery Pál ügyvéddel Széchenyi u. 35 sz,

Választási Zászlók
tollak s jelvények
a leggyorsabban és legolcsóbban
„BOCSKAY“
zászlógyárnál,
Debrecen- Hunyady-utca 5. sz.
Bejárat a Barna-utcáról.

Nagy jégünnepély

és fényes tűzijáték

1. évi január hó 8-án, vasárnap délután

a „Margit“ fürdő jégpályáján.

A TŰZIJÁTÉK MŰSORA:

1. Éjjeli nap a jeges tengeren.
2. Jégesapok tűzből.
3. Űstökös esillagok széjjelrobbanása.
4. Világító torony.
5. Ördög szekér tűzből.
6. Tűzhányó kitörése.
7. Port-Arthur utolsó napjai
8. Bengali fény országából.
9. Nagy meglepetés.
10. Egyiptomi sötétség.

DONOGÁN és SOMOSSY

Debrecen Kistemplom
bazar.

Báli idényre

== Selymek ==

Victoria, Meszaliné
Lairsienne.

Selyem bafiszt minden
szinben.

Zádor Lajos

divattermében december 31-ig ritka
alkalmi bevétel árú nődivatekkekben
finom gyapju szövetek, selymek
diszek, női felöltők, blousok,
szörme boák és karmantyuk rendki-
vüli leszállított árakban, múlt évi
cikkek minden ában kiárussítanak.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszer, mely
már több mint 35 év óta legjobb fájdalom-
osillapító szernek bizonyult középvényét,
osáznál és meghűléseknél bedörzsölés-
képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és
csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a
„Horgony“ védjeggyel és a Richter orvó-
gyógyzettel ellátott dobozba van csomagolva.
Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és ügyszólván minden gyógy-
szertárban kapható. — Főraktár: Yörök
József gyógyszerésznél, Budapeston.

Richter gyógyszeresztára
az „Arany oroszlánok“, Prágában,
Elisabethstrasse 8 neu.

Ugy tényleges, mint

Tartalékos tiszték

a legelegánsabban és szabályszerűen a legjobb
kivitelben szereltetnek fel.

Prelovsky András

elsőrangú katonai és Polgári szabó üzletében

Debrecen, Kossuth-utca 4.

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsén a. n. é. virágkedvelő közönség becses
tudomására hozni hogy virág üzletemben egy új virágkötőt szer-
ződtettem, ki bel és külföldi nagyvárosok elsőrangú virág termei-
ben volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat
oly művészettel és gyorsan állít elő, hogy virág termemben bár-
milyen nagy és finom megrendelést felvállalhatok. Főtörekvésen
odairányul, hogy nem kimélve semmi áldozatot, üzletemet a leg-
első fővárosi virágüzletek színvonalára emeljen és nagyrabecsült
vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült csok-
rokat kaphasson.

Paczelt János.

m ü kertész.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására
kiváló gond fordítunk, legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.

Belépési felhívás.

a Korona Takarékszövetkezet 1905 január hó 1-én kezdődő V. évtársulatába.

A Korona Takarékszövetkezet üzleti tevékenysége a kötelező heti betétekre és az így befolyt összegekre tagjainál
olcsó kamatláb mellett elegendő kölcsönökre terjed ki.

Egy törlesztés 1 korona, melyre 200—260 korona kölcsön kapható.

Az évtársulatok 5 évre alakítottak, melyeknek leteltével a befizetett összeg a haszoneredménnyel együtt, mely az eddigiek
szerint 6 százalékos a tagok betétei arányában felosztatik.

Kölcsöneinket a kölcsön tartalmára egyszer s mindenkorra aláírandó bélyegmentes kötelevényekre adjuk. Kölcsöneink tehát
a váltó kölcsönökkel sokkal előnyösebbek mert az adós bélyegköltséget takarít meg és nem kell kezeseit 3 vagy 4 havonként megújuló
a álrásokkal terhelni.

Kölcsönök adatainak:

I. A befizetett összeg kilenc-tizedrészéig;

II. Egy vagy több elfogadható készfizető kezés jótálása mellett még azon esetben is, ha azok nem szövetkezeti tagok.

III. Jelzálog kölcsönök ingatlanokra leendő bekebelezés mellett.

IV. Biztosítékul elfogadható értékekre.

1905. január hó 1 től kezdve kölcsönöket utólagos kómat elszámolással is folyósítunk. E kölcsön előnye: Kamat levonás
nélkül folyósítanak, a kölcsön tartalma alatt nem fizetetik, hanem az megában a heti betétben számmollik el.

Ily kölcsönnel minden betét után 200 korona kapható melyben a kamat s a törlesztési összeg is bentfoglaltatik, sőt a leszá-
molás alkalmával még körülbelül 15—16 K. felesleg is maradhat, mely összeg a tagoknak kifizettetik.

A kölcsönkérelmek leggyorsabban elintéztetnek.

A szövetkezetnek 3000 tagja van, kik 11,000 betéttel 1130,000 koronát gyűjtöttek össze.

Kihelyezett kölcsönök összege 1.6000.000 koronárm run.

Új betéti könyvecskék a szövetkezet hivatalos helyiségében Piac u. 6 sz. (Dr. Kola féle ház) válthatók, a hol is mindenne-
mű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében;

Dr. Kenézy Gyula. elnök

ifj. Schwarz Vilmos ügyvezető-igazgató,